

het oprichtingsjaar. In het bevolkingsregister kwam ik verschillende Van Andels tegen die smid waren. Wij hielden het dus op een smid, H. van Anandel.", aldus de mail van Jannie Havelaar.

Niet beschermd IJzerwaar

Wie de letters onderhield, bleek Jannie ook niet te weten. "Maar als ze dan verroesten en van het dak af komen zetten of als iemand ze zomaar weghaalt? Het zal ons toch niet gebeuren dat ze er straks niet meer zijn?" Maar Jannie kon mij

niet verder helpen. "Zo gaat dat wel vaker", zei zij tijdens ons telefoongesprek; "Zolang er geen problemen zijn, blijft het gewoon".

Ik hoop maar dat als de ijzeren letters op de Paul Krugerlaan ooit dreigen te verdwijnen, de stichting SHIE deze in bescherming zal nemen en dat deze oude reclame de wijk Transvaal zal blijven versieren.

Dorine Kleinloog, haagsespiegels.nl

Kunst in de Wederopbouw

Al tijdens de Tweede Wereldoorlog begon het Haagse stadsbestuur met het maken van plannen voor wederopbouw, stadsherstel en stadsuitbreiding en vooral het gebied ten zuidwesten van de stad had daarbij zijn warme belangstelling. Spoedig na de oorlog, tussen 1950 en 1960, bouwde Den Haag hier een woonwijk voor ruim 60.000 inwoners, qua grootte vergelijkbaar met Zwolle en Den Bosch.

Het werd een wijk die stedenbouwkundig knap in elkaar zit, een wijk vol architectonische variatie en veel groen, een wijk van Berlage, Dudok en J.H. van den Broek. De stad was trots op haar wijk. Nergens kun je dat beter zien dan aan het beroemde 'Paard en Ruiter'. Het stadsbestuur bestelde eind jaren 1950 het 5 meter hoog expressionistisch bronzen beeld van de beroemde – en tamelijk prijzige – Italiaanse beeldhouwer Marino Marini. Het was een prachtig, indrukwekkend en spraakmakend kunstwerk. 'Paard en Ruiter' in het Marinipark aan de Winkelstede in Bouwlust/Vrederust is nog steeds een van de hoogtepunten van expressionistische beeldhouwkunst in Nederland.

In Den Haag Zuid-West zie je binnen een vierkante kilometer bronzen beelden van Theo van den Nahmer, betonplastic van Kees Timmer, buizenplastic van Jan Snoeck, mozaïek van Jeroen Voskuyl, wandschilderingen van Willem Hussem, abstract werk van Rudy Rooijackers en gevelversieringen van Lotti van der Gaag, om nog maar te zwijgen van de tientallen moderne gevelschilderingen die HaagWonen liet aanbrengen. En dan hebben we het nog niet eens over de pakweg 30 beelden die in het Zuiderpark staan.

Helaas heeft kunst in de openbare ruimte niet het

Blokkendoos, Dalerveenstraat, ©2014 Studio Johan Nieuwenhuize

eeuwige leven. Niet elk kunstwerk is 50 jaar lang bestand tegen regen en wind en gevelversiering of een glas-in-loodraam sneuvelt vaak ook als het dragende gebouw het loodje legt. Bij de herinrichting van een park blijkt een kunstwerk niet altijd in het nieuwe concept te passen. Kortom, naoorlogse Haagse kunst verdient de volle aandacht.

Berit Piepgras en Johan Nieuwenhuize van Platform 57 (aan de Zuidlarenstraat 57) kregen van het Stadsdeel Escamp de opdracht voor het restaureren van een aantal kunstwerken. Zij hebben 'de Collectie Escamp' in het leven geroepen. Inmiddels restaureerde Platform 57 onder andere het betonreliëf van Paul Kromjong aan de Genemuidenstraat, de Blokkendoos (zie foto) van Christa van Santen aan de Dalerveenstraat en het betonsculptuur van Rudi Rooijackers voor Theater Dakota.

In 2014 gaf Platform 57 het boekje 'Collectie Escamp' uit met een verslag van haar werkzaamheden. In het kleurrijke boekje (60 pag.) verder een interview met Christa van Santen en met Toby Paterson. Losbladig is een fietstocht toegevoegd. Het boekje is voor € 10 te verkrijgen in Zuidlarenstraat 57.

Piet Vernimmen